

VOJENSKÉ HUMORESKY

od LUDĚKA ARCHLEBA.

Na pátém čísle.

Za pěkného jarního dne procházel jsem se za Bruskou bránou a pohlížel jsem se zálibou na cvičící se zde dělostřelce.

Cvičili právě postup služby při kuse za střelby.

Dle starších tváří, zarostlých vousy, soudil jsem, hlavně však dle stejnojmenného, který byl dosti rozedrán, i dle bot špatně ciděných, že to jsou rezervisté. Pokřik a povely poddůstojníků a rachot kol sem tam strkaných a taháných rozléhal se prostranstvím a odrážel se od zdi letobrádku Belvederu, jemuž také již jednou hrozilo nebezpečí, že se z něho stanou kasárny neb nějaké erární skladiště.

Vandalismus devatenáctého století jest právě takovým jako vandalismus století jiných. Ani o vlas lepší. Jak je tomu dávno, co se z Hvězdy, té skutečné hvězdy na poli výtvarnictví, s jejími polovypouklými okrasami, jejichž odlišnost se užívá po celém vzdělaném světě jako předlozek v ústavách a akademiích, vystěhovala vojenská prachárna.

Tak jsem se zamyslel nad tím vším a napadlo mi také, co za dob josefínských chtěli učinit z našich královských Hradčan, a slunéčko mile hřálo dále a vojáci seběhli se kolem několika bab, které prodávaly bandury a samožitnou s rumem.

Z pozorování a dumání vyrušil mě chraplavý hlas mužský:

"Pánbůh dobrýtro!"

Ohlédnuv se, poděkuji tak ze zvyku a pozoruju, že na lavičku vedle mne si sedá nějaký přítulostý občan tak hodně přes padesát, odfukuje si a v ruce drže klobouk stírá si levicí pot z holé, úplně holé hlavy, a obličej, z něhož lezou dvě zelenomodré oči, se mu usmívá jako měsíček.

Zář spokojenosti, blahobytu a bodrosti svítí mu z těch vypouklých očí, a houbovitý jeho nos hlásá, že majitel je vasalem Gambriina krále.

Na levém límci kabátu má v knoflíkové dírcce nějakou vybledlou stuhu.

"Á, to to pěkně hřeje," povídá a protahuje se jako kocour, a tvrdí, nad ústy vodorovně přistřížený knír se mu ježí do předu, když pohne tučnými rty.

Já poděkovav za "dobrýtro," mlčím a pohlížím na kostelík sv. Matěje naproti.

"Á, aáách," protahuje se souše opět, a povídá mně v tónu zcela důvěrném, jako starému známému nebo příbuznému, "je to na světě přec jenom velmi krásně, vidíte?"

A ani na mne nepohlédna, tak jakoby vlastně mluvil sám k sobě, povídá dále:

"Že ty lidi takhle zbytečně tady honějí! Reservisti! Hm! Ti to znají lépe, než celý ten cvičitel. Sám slouží druhý rok, a chce něco povídat vysloužilému kanonýru. Jo, to mají tak, oni to jistě neznají, ale já jim to povím, jak to opravdu je. Já jsem starý kanonýr. Z roku šestašedesátého! A to už jsem byl v rezervu. Jó, panečku, tenkrát to měli vidět, a ne jen za peci noviny číst. Jak byli tenkrát starší, co?" a povídá vy občan se konečně na mne obrátil celým obličejem.

Zastyděl jsem se nějak, když jsem mu slušně odpovídal, jak se na slušně vychovaného člověka sluší, že šest let.

"Šest let?" — a občan vyvalil oči, roztáhl nozdry a pravil s podivným smíchem:

"A to by mně museli jít pro tabák! To já už byl, počkaj, v be-

desátém jsem si bral moji Žany, to jsem přišel na čisto na dovolenou a byl jsem pětadvacet, jo, tak to jsem já už byl tenkrát jedenařtřicet, ano, je de-na-tři-cet let. Voni mládě! To byl můj Václav už pět let; to jsou tedy tak s ním v stejném stáří. Však teďka slouží u žený, a taky byl v Bosně. A voni nesloužili?" — obrátil se na mne najednou s otázkou.

Přisvědčil jsem, že ano, a on se tázal: "u kerejch?"

"Inu, skoro u všech," povídám lakonicky.

"Hm, tak jste něco viděli aspoň..."

"Ba viděl, viděl!"

"Ale to neviděli, co já viděl a zažil v roce šestašedesátém, to ne!"

A hovorný Pražák, sháněje zřivě šátkem mouchy sedající na jeho elišáskou hlavu, rozhovořil se s takovým náběhem, že marnými by bývala všechna stavidla.

Roztekl se v řeči jako Rožmberský rybník a zaplavil mne celého.

Co jsem z toho všeho vylovil po dobu dvou hodin, ve kterých se výmluvnost jeho rozlévala, a ve kterých nám slunéčko páliło do zad a pomalu nahoru na temě, — blížilo se k polednímu, — a kde se před námi rezervisté dále namáhali, otáčeli děla, mřili, naznačovali výstřel, opět se otáčeli a manevrovali, chci zde jako rybolovnou kořist říci.

Vypravovací talent starého "kanonýra" sice postihnouti mi nelze, ale zde pokus můj:

"To by ani neřekli, jak tu sedím vedle nich, že už jsem měl být sedmadvacet let nebožtíkem, jo, jak tu sedím před nima, tak jsem hleděl smrti do očí."

Jo, já měl jim být zastřelený, jak říkáme "štrandrechtlich," — no, vždyť to znají, když byli vojáky.

A to jim bylo jakorát jednou v pondělí v šestašedesátém roce.

Leželi jsme před Jičínem, měli jsme vyházeny násy a průvodci byli tenkrát myslivci, už nevím který prapor, ale měli to na knoflíkách, však se mi zdá, že to byli "šestí"; a mžilo.

Byla nás celá divise, a čekali jsme na Prusáky; dole pod náma měl táhnout, jak se povídalo, princ Friedrich, postrach našich, ale my se nebáli.

Měli jsme dobrou posici, a byli bychom to odtamtud všechno rozsekali, ale on tea den tudy netáhl. Ale to nic.

Když jsme tak čekali, bylo odprážděno, koně se pásli, a my koukáme jeden na druhého; myslivci leží v příkopěch a spějí jak syslové, slunce praží jako dnes a dole stojí vozy s municí a zas myslivci u toho; tak jsem si pomyslíl:

"A tomuhle se říká vojna?" A v duchu jsem se smál, co jsem vystál marného strachu.

Ale najednou naproti na kopci, tam jako tamhle u Klecan, se zakoufalo, pak ještě jednou, dvakrát to zahouklo, a už jsme věděli, že to začalo.

Ono bylo slyšet sice již od rána hukot střelby, daleko, někde na východě, ale tohle platilo nám. Kule padaly sto kroků za nás do zdi, jedna urazila patník, druhá zůstala jako syreček připlácnutá na zdi.

Však jsem si ji pak vyloupl a mám ji na památku toho dne, kdy jsem měl být — ale nesmím přeskakovat. Pěkně jedno z druhým.

Tedy Prusáci začali na nás kanonádu, a my nelenovali, nařídili jsme naše kusy, a teď to začalo. Netrvalo to dlouho, ale bylo to pěkně.

Pak jsme do toho přišli, a každá naše kule měla trefu; Prusáci stříleli stále za nás a za nás. Ne-

se trefit. Já stál u třetího kusu na čísle pátém.

Myslivci udělali řadu až k muničním vozům a podávali mně náboje.

Už jsem byl celý spocen a rozčilen, když najednou vedle mne něco zahučilo, já se ohlédnou, a jeden myslivec leží na zemi a mlátí kolem sebe rukama a koule o čima.

Kule ho trefila do břicha, přimáčkla k zemi a přeletěla přese mne dál.

Náš pan poručík, takový nešika, povídá: "Jen dál, bude to ještě horší, už trefují." A odtáhli jsme tedy kus na deset kroků stranou.

Poručík koufil viržinku, koukal na Prusáky sklem a nadával na nás.

Při tom kroutil očima po kadetovi u druhého kusu, který byl celý zelený, a když padl ten myslivec, tak udělal křž a krčil se za koše.

A pak už lítaly kule častěji; také náš nadkanonýr jeden padl, hrozně nadával a najednou se zakousl do drnu a umrl.

To mne dopálilo. I povídám myslivcům: "Hoši, čerstvěji podávat!"

Ale kdepak!

Tam dole na voze stál nějaký nešika a hrabe se v truhlicích. Nikdo nepodával.

Najednou přinesli mně "šrapnel!"

Povídám, co s tím?

Položím milý šrapnel stranou. Ti napřed u kusu dávají ještě dvě poslední rány, i běžím k vozům, tak asi dvě stě kroků od nás, abych to tam spravil.

Shodím milého nešiku s vozu a začnu hledat truhlice s kartáči pětiliberními.

A tak se do toho zaberu, hledám a hledám jim, přes vůz byla plachta, pod ní chládek a já zapomenul na všechno...

Tak jsem pomalu našel dvě truhlice a tahám je stranou, a slyším, jak to okolo padá a prská. Prusáci začali se granáty.

Najednou si vzpomenu:

"Ferdo, — já se jmenuju Ferdinand Capoušek, prosím, — že jsem se u pana poručíka neohlásil, kam jdu," a hrůza mne oběšla.

Ale kampak, v tom kvapu zapomene člověk na všechno.

Vylezu jim z té káry a hledím okolo.

A hle, náš kus stál na prázdně a pan poručík poslal si kanonýra Brožka vypůjčit vedle od dvojky pár "nábojů."

U kusu padli již tři a vedle nemohli kadeta ani najít; utekl pryč.

Já jim vyskočím, popadnu tři rány a letím s nima k panu poručíkovi.

"Poslušně hlásím, pane lajtnant, já hledal tamhle náboje — oni ti myslivci tomu nerozumějí a podávali něco jiného," — ale už jsem viděl, že je zle.

Zakoulel očima a povídá: "Mlčej, to já znám. Půl hodiny hledali pod plachtou dole pětilibernky? Štrandrecht! Já jich od-suzuju k smrti zastřelením, jako desertéra před nepřitelem. Já jim dám, opustit své číslo. Věď, co to je?"

"Ano, prosím poslušně, vím," povídám.

Ale kolena mi při tom klesala. Já to tak všechno dobře myslel, a on na mne spustil takovouhle.

Zavolal na myslivce, kteří už nespali, ale zavrtali se do země (však jich odtamtud moc nevyšlezo) a postaví jich šest do řady na deset kroků přede mne a koman-duje:

"Schiesse! Fertig!"

Udělám křž a zavru jim oči a myslím si, "s bohem, moje Žany,

s bohem Václavíčku, už vás nevidím", a čekám na povel "An!" a "Feur!", který má do mne jako rozinky zavrtat šest kulek.

Najednou jim ale slyším zvuk, jako když do bláta něco plácne, a v obličejí cítím mokro.

Tak jim prohlédnu, přede mnou stojí myslivci, drží pušky "fertig" a koukají ustrašeně a ulekaně kolem sebe.

Já hledám očima poručíka, a ono ho tam leželo kousek, — to ostatní jsme měli rozstříknuté po sobě jako omáčku.

Ruka jeho se šavlí ležela na lafetě.

Přilít šrapnel, rozprsk se zrovna nad ním, a zbyla z něho jen bromádka.

Chudák, ani to nemohl dokomandovat.

Tak v tom "fertig" by byli stáli ti myslivci v jednom kuse, a já bych byl čekal na svoji smrt snad do dneška, ale v tom přijde od čtverky ohňostrůjce Hulena, můj spolužák, a povídá:

"Nechte toho, hoši, a jděte si lehnout na svá místa. Já viděl Capouška, že nedesertoval! Já to zodpovím!"

Ale v tom už zas báb a báb to lítá okolo nás.

Žádná pomoc.

Rozbilo nám to trojku, tak že by z ní nebyl mohl střílet ani sám Jabůrek.

A tak jsme to nechali stát a šli jsme k druhým kusům vypomáhat.

Tam nás bylo potřeba; prořídli všude.

Ale já to leknutí odstonal.

Druhý den horko a zima, a já musel do lazaretu.

Došel jsem tam sice sám, ale poležel jsem si.

Když jsem vyšel, bylo již po vojně.

Jo, a z leknutí mi tehdy slezly všechny vlasy.

Ale s Hulenuou my se scházíme u Majera "v kanonu" moc často a tu vždycky rád nějakou tu slzu "ze z Plzně" zaň zaplatím.

Kdo ví, co by byli ti myslivci neudělali.

Čert jim věř, chocholáčům.

A, abych nezapomněl.

Ten kadet, co utekl od dvojky, s tím jsem se sešel tehdy v nemocnici.

Nevím, co mu bylo, ale vypadal mizerně, měl prý průjem a koliku.

Prosím jich, má to mléko na bradě a pošlou to do vojny...

Náhle s hrozným rachotem a ozvěnou po celém hradě padla za námi rána z děla.

Můj soused škulbl, zbledl, ale hned se vzpamatoval, sáhl do kapsy pro své veliké hodinky a povídá:

"Hm! Poledne! Jdou mi na chlup. Půjdeme k obědu. Tak vidějí, jak nám to uteklo."

Prosím, já jsem Capoušek, Ferdinand Capoušek, mistr krejčovský tuhle v Ostruhové ulici, a člen sboru městské pečoty."

"Má úcta — poručím se," pln obdivu a úcty tisknu bodrému hrdinovi ruku a spěchám také domů.

Dívím se skutečně, že jsem také nedostal zimnici, a že mně hrůzou neslezly také vlasy, ale doufám, že se tak nestalo ani jednomu čtenáři této pravdivé události — jak ji povídal hrdina pan Capoušek.

Co to měl v knoflíkové dírcce za pestrou stuhu, bylo-li to významění za hrdinnost, či co, nemo-hu si podnes vysvětlit.

Ale něco to patrně takového bylo.

Pánům úředníkům spolků.

Účetní (obchodní) knihy, jako Ledger, Journals, denní knihy a jiné, od 75c. nahoru a Pokrok Západu.

Ženské nemoce-

Prohlášená sa nevyléčitelnou, v poradě Dr. Hartmana konečně ji posdravila.

Každá chorobná žena by měla psát dru. Hartmanovi. On zodpoví každý dotaz bez dkladu a zdarma. Tisíce žen tímto s sebou vyléčily každý rok.

V dopise, ze slední doby dru Hartmanovi, o jisté paní A. C. Hildebrand z Mil-tón, N. C., zaslá-ném, ona píše: "Nahlédnete-li zápisů průběhu mé choroby, seznáte, že byla jsem beznadějně chorobou sklíčena a dva nejlepší zde lékaři mne prohlásili za nevy-léčitelnou. Tu počala jsem vaší radu užívati i vašich léků. Užívala jsem devět lahví vaší Pe-ru-na a myslím, že jsem se zdravena. Ano, Pe-ru-na pomohla, a myslím, že jest jeden z nejlepších léků na světě. Můj stav choroby byl ze stano-ska lékařského velmi povážli-vý a každý domníval se, že nevyh-telně zemřiti musím. Proto ne-znedbám příležitosti lék váš mu odporučiti a můžete tento dopis co důkaz ve veřejnosti tře-bit i učiniti jej tak padný jen si přejete. Bylo by to přjemnou povinností býti mocna u přesvědčení každé dobnou nemocí sklíčenoé. Jsem byla odporučiti a velez- značné léky vaše, poněvadž přesvědčena, že v každém věm případě pomohou a Pamflet krásně vyob-sepaný výhradně pro ž-me ochotně zdarma na adresu. Knížička či jest všeobecně známá, nava-jící o ženských ka- nemocech. Adresujte: man, Columbus, Ohio.

Prohlášená sa nevyléčitelnou, v poradě Dr. Hartmana konečně ji posdravila.

Každá chorobná žena by měla psát dru. Hartmanovi. On zodpoví každý dotaz bez dkladu a zdarma. Tisíce žen tímto s sebou vyléčily každý rok.

V dopise, ze slední doby dru Hartmanovi, o jisté paní A. C. Hildebrand z Mil-tón, N. C., zaslá-ném, ona píše: "Nahlédnete-li zápisů průběhu mé choroby, seznáte, že byla jsem beznadějně chorobou sklíčena a dva nejlepší zde lékaři mne prohlásili za nevy-léčitelnou. Tu počala jsem vaší radu užívati i vašich léků. Užívala jsem devět lahví vaší Pe-ru-na a myslím, že jsem se zdravena. Ano, Pe-ru-na pomohla, a myslím, že jest jeden z nejlepších léků na světě. Můj stav choroby byl ze stano-ska lékařského velmi povážli-vý a každý domníval se, že nevyh-telně zemřiti musím. Proto ne-znedbám příležitosti lék váš mu odporučiti a můžete tento dopis co důkaz ve veřejnosti tře-bit i učiniti jej tak padný jen si přejete. Bylo by to přjemnou povinností býti mocna u přesvědčení každé dobnou nemocí sklíčenoé. Jsem byla odporučiti a velez- značné léky vaše, poněvadž přesvědčena, že v každém věm případě pomohou a Pamflet krásně vyob-sepaný výhradně pro ž-me ochotně zdarma na adresu. Knížička či jest všeobecně známá, nava-jící o ženských ka- nemocech. Adresujte: man, Columbus, Ohio.

Výstavku Union Pacific umístěnou v budově neměl by nikdo opomenouti. Fotografie pry věhlasného našeho Lincoln-a můžete obdr- od prodavače cestovní městské písařny dráhy cífic, Farnam ul., č. 130

Předplácejte na Knihovnickou pouze \$1.00 ročně.

NOVÁ...

UNION

zvýšená okružní dráha

jest nyní otevřena.

JEDE PO VAN BUREN UL. PŘÍMO PŘED Chicago, Rock Island & Pacific stanicí.

Ostující, kteří do Chicago přijdou, mohou si koupit lístky do města, aneb za poplatek se navštívit k ní obchod v středě města. Vlaky zastavují na Rock Island stanicí každou minutu, hodu tuto může skýtati pouze

"Great Rock Island dráha"

Zallete zpětnou kolečkem a obdržíte perspektivní obraz Chicaga v 5 barvách, aneb za poplatek se navštívit k ní obchod v středě města. Vlaky zastavují na Rock Island stanicí každou minutu, hodu tuto může skýtati pouze

JOHN SEBASTIAN, G. P. A., Chicago, Ill.

Postarejte se o budoucnost svých rodin

WOODMEN of the WORLD

jest vyplácí pojištění správně a rychle.

JEDNÁNÍ V ŘEČI ČESKÉ

Hledají se Jednatelé k založení nových táborů. Všechny podmínky.

Dopíše o podmínkách českých a anglických na vrchního velitele

J. C. BOOT

31 Shady Block